

ПАМ'ЯТІ АНАТОЛІЯ ВАСИЛЬОВИЧА ЛУЩИКА**IN MEMORY OF ANATOLII V. LUSHCHYK****Т. В. Кріль****Tetiana V. Kril**

Institute of Geological Sciences, NAS of Ukraine, 55-b O. Honchara Str., Kyiv, 01601, Ukraine
(kotkotmag@gmail.com)

30 березня 2020 р. пішов з життя відомий український гідрогеолог, доктор геолого-мінералогічних наук, професор Анатолій Васильович Лущик.

On March 30, 2020, the famous Ukrainian hydrogeologist, Doctor of Geological and Mineralogical Sciences, Professor Anatolii V. Lushchuk passed away.

Зі спогадів доньки, Вікторії Анатоліївни Вербенко, доктора медичних наук, професора:

«Когда яркая личность уходит, было бы не правильным только лишь грустить, не задумываясь о том, что мы приобрели от такого человека в нашей жизни и какой пример можем нести дальше. Анатолий Васильевич никогда не скучал. Он просто не умел это делать. Любил свою работу, не боготворил, но относился, как к старому верному товарищу, с которым всегда есть о чем поговорить, о чем помолчать и его общество попросту приятно.

Ценил свою свободу и независимость. И пользовался ею на полную, своим примером показывая возможность посмотреть на мир за рамками принятых шаблонов. «Если телефон — мобильный, то это не значит, что он должен быть постоянно включен. Я буду вас слушать, только когда я буду готов. Это ведь мой телефон, не так ли? Если вы не просите совета, то я не буду вам его давать. Да и вы его не услышите. За указаниями как жить — не по адресу, максимум — можете получить комментарий».

Был весьма деликатен. Понимание своей свободы помогало ему ценить свободу и взгляды других людей. Иногда мог и сердиться, но обида или жалоба — не его стиль.

*Любил и природу, наслаждался ее красотами при первой возможности. Был с ней на «ты», прививал эту любовь и уважение к ней детям и внукам. **Вся эта любовь проявилась и в деле его жизни — геологии.***

Общение с не умеющим скучать и ведущим насыщенную жизнь человеком априори не могло быть блеклым. Остроумие, интерес к жизни и здравая гедония делали его желанным собеседником. «Пинг-понг» остротами был его любимым видом диалога с близкими и сотрудниками, а яркие и насыщенные деталями истории из жизни могли занимать не один час. Не смотря на все тяготы жизни, он относился к ней легко и с улыбкой, она платила ему тем же.

*Анатолий Васильевич не учил, как правильно жить, как правильно быть человеком. Он показывал, не навязывая, своим примером! И это пример, надеемся, мы пронесем через нашу жизнь, передавая этот навык. **Навык жить счастливым».***

Анатолій Васильович Лущик

Anatolii V. Lushchuk

Цитування: Т.В. Кріль. Пам'яті Анатолія Васильовича Лущика. Збірник наукових праць Інституту геологічних наук НАН України. 2020. Том 13. С. 133–135. <https://doi.org/10.30836/igs.2522-9753.2020.221169>

Citation: Kril T. V., 2020. In memory of Anatolii V. Lushchuk. Collection of scientific works of the Institute of Geological Sciences NAS of Ukraine, Vol. 13. Pp. 133–135. <https://doi.org/10.30836/igs.2522-9753.2020.221169>

Життєвий шлях Анатолія Васильовича не був легким. Народився А. В. Лущик 15 жовтня 1933 р. у м. Новгород-Сіверському Чернігівської області колишньої УРСР в родині службовців. Переніс всі страхіння Другої світової війни, перебуваючи і на лінії фронту, і в окупації. Батько Анатолія Васильовича, командир взводу, загинув у 1942 р. у битві під Москвою. Мати працювала ургентними хірургом у польових госпіталях. Після закінчення середньої школи А. В. Лущик вступив до льотного училища, мріючи стати льотчиком, але через стан здоров'я (позначилися злигодні під час війни) до польотів не був допущений. Цілеспрямованість, жага нових знань, досліджень і пригод, властиві Анатолію Васильовичу, сприяли переміні у виборі професії. Після закінчення льотного училища він вступив у Київський гірничий технікум. Після закінчення технікуму у 1953 р. працював техніком-колектором у Державному геологічному тресті «Печорауглегеологія» МУП СРСР, м. Воркута, Комі АРСР; техніком, старшим техніком у Київській філії інституту «Гіпротранскар'єр» Мінтранс СРСР (до призову в Радянську Армію в 1955 р., 1955–1957 рр.).

У 1962 р. закінчив з відзнакою геологорозвідувальний факультет Дніпропетровського гірничого інституту імені Артема за спеціальністю «гірничий інженер-гідрогеолог». Після закінчення інституту обіймав посади гідрогеолога в Експедиції IV району 2-го Гідрогеологічного управління Міністерства геології СРСР до жовтня 1964 р. (м. Уссурійськ), а потім старшого наукового співробітника відділу спецдосліджень Забайкальського науково-дослідного інституту Міністерства геології СРСР (м. Чита). З квітня 1965 р.— гідрогеолог, старший гідрогеолог, головний гідрогеолог Північнокримської гідрогеологічної партії Кримської геологорозвідувальної експедиції Міністерства геології УРСР (м. Сімферополь).

Кандидатську дисертацію «Зміна гідрогеологічних умов рівнинного Криму під впливом водовідбору» захистив у 1973 р. у Всесоюзному інституті гідрогеології та інженерної геології, м. Москва (наукові керівники — д-р. геол.-мін. наук, проф. Л. Л. Коноплянцев, д-р. геол.-мін. наук В. М. Гольдберг). Докторську дисертацію «Гідрогеологічні основи оцінки сейсмічної небезпеки техногенно освоєних територій Кримсько-Карпатського регіону» захистив у 1992 р. в Інституті геологічних наук НАН України (м. Київ).

З 1975 по 2012 р. (до ліквідації Кримського відділення УкрДГРІ) працював завідувачем лабо-

раторії, завідуючим відділом, головним науковим співробітником Інституту мінеральних ресурсів (м. Сімферополь), Кримського відділення УкрДГРІ Міністерства геології України, Міністерства геології Охорони навколишнього природного середовища України та інших відомств.

Анатолій Васильович був не тільки прекрасним дослідником, а й чудовим педагогом. З грудня 1994 р. по січень 2000 р. викладав на посаді доцента в Кримському інституті природоохоронного та курортного будівництва, а після захисту докторської дисертації продовжив науково-педагогічну діяльність на посаді професора кафедри інженерної екології та безпеки життєдіяльності; кафедри інженерної екології, кафедри прикладної екології, гідромеліорації та збалансованого природокористування Кримської академії природоохоронного і курортного будівництва (2000–2015), на посаді професора кафедри природооблаштування і водокористування Академії будівництва і архітектури (м. Сімферополь) (2015–2019). Під керівництвом А. В. Лущика захищено три дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата геологічних наук, одна — на здобуття наукового ступеня доктора технічних наук.

Протягом багатьох років вчений поєднував науково-педагогічну діяльність з науководослідною роботою в Кримській експертній раді оцінки сейсмічної небезпеки і прогнозу землетрусів Міністерства будівництва і архітектури Республіки Крим та у Кримському відділенні «Екологія і світ». Був дійсним членом Кримської академії наук (1993). А. В. Лущик входив до складу спеціалізованих вчених рад із захисту дисертацій при Інституті геологічних наук НАН України, м. Київ (1997–2014), при Таврійському національному університеті імені В. І. Вернадського (1999–2010), при Національній академії природоохоронного і курортного будівництва (2004–2014).

А. В. Лущик був членом редакційних колегій журналів «Сейсмологічний бюлетень України» (2011–2014), «Спелеологія і карстологія» (2009–2014), «Екологія довкілля та безпека життєдіяльності» (2001–2010).

Анатолій Васильович був відзначений багатьма нагородами, медалями та почесними званнями, а саме: медалі «За доблесну працю» (1970), «За трудову відзнаку» (1972), «За заслуги в розвідці надр» (1984), «Ветеран праці» (1985), почесні звання «Заслужений діяч науки і техніки АР Крим» (2000), «Почесний розвідник надр»

(1995), лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки (2010).

Сферою наукових інтересів А. В. Лущика було вивчення особливостей розвитку і активізації небезпечних екзогенних геологічних процесів під впливом інтенсивної господарської діяльності, еколого-геологічні, інженерно-сейсмогеологічні, інженерно-геологічні дослідження, моніторинг геологічного середовища, прогноз землетрусів нетрадиційними методами, дослідження особливостей формування підземних вод, придатних для господарсько-питного водопостачання, при впливі техногенних факторів. Вченим опубліковано понад 250 наукових робіт, в тому числі шість колективних монографій, два наукових посібники, один підручник і понад 50 наукових звітів з НДР. Основні наукові досягнення відображені у таких працях: **Формування режиму підземних вод в районах розвитку активних геодинамічних процесів.** Київ: Наукова думка, 1988. 164 с. (у співавторстві з Г. В. Лисиченком, Є. О. Яковлевим); **Основи екологічної безпеки.** Сімферополь: Сонат, 1998. 224 с. (у співавторстві з В. Л. Боковим); **Методичні рекомендації по комплексним дослідженням геологічного середовища: геолого-екологічні, інженерно-сейсмогеологічних аспекти.** Сімферополь: УкрГІМР, 1992. 40 с. (у співавторстві з В. І. Морозовим, І. П. Давиденком); **Формування гідрохімічного режиму підзем-**

них вод в карбонатних відкладеннях під впливом зрошення в рівнинному Криму. Празький конгрес Міжнародної асоціації гідрогеологів: матеріали. Т. 16, кн. 3. Прага, 1982. С. 307–315; **Стан та перспективи вивчення екзогенних геологічних процесів в Україні.** *Мінеральні ресурси України.* 2000. № 1. С. 34–38 (у співавторстві з О. С. Романюком, Є. О. Яковлевим); **Основні зміни інженерно-геологічних умов в межах підтоплених територій та напрямки їх до вивчення.** *Екологія довкілля та безпека життєдіяльності.* 2003. № 6. С. 28–32 (у співавторстві з М. І. Швірло, Є. О. Яковлевим); **Геологічне середовище. Сейсмічність і екологічна безпека.** *Будівництво та техногенна безпека.* 2012. № 42. С. 104–111 (у співавторстві з В. І. Павлюком); **Гідрогеологічні проблеми, що виникають в інтенсивно господарсько освоєних регіонах.** *Вісник Одеського національного університету. Сер. Географічні та геологічні науки.* 2014. Т. 19, вип. 3 (22). С. 276–289 (у співавторстві з Н. І. Швірло).

При підготовці матеріалу використано дані особової анкети А. В. Лущика, спогади дочки Вікторії Вербенко та онуків. Особлива подяка канд. геол. наук Сергію Сухорученку.

Світла пам'ять про Анатолія Васильовича Лущика назавжди збережеться в серцях колег, учнів, друзів, рідних.

Інститут геологічних наук НАН України

ПАМ'ЯТІ АНАТОЛІЯ ВАСИЛЬОВИЧА ЛУЩИКА

Т. В. Криль

30 марта 2020 г. ушел из жизни известный украинский гидрогеолог, доктор геолого-минералогических наук, профессор Анатолий Васильевич Лущик.